

Statenmededeling

Onderwerp

Invasieve exoten – conceptherziening Plan van Aanpak invasieve exoten

Aan Provinciale Staten van Noord-Brabant,

Kennisnemen van

1. **Tussentijdse** Conceptherziening Plan van Aanpak invasieve exoten Noord-Brabant
2. **Voorstel aanpak Aziatische hoornaar**

Aanleiding

Sinds 2018 is de provincie beleidsverantwoordelijk voor de aanpak van **invasieve uitheemse soorten** binnen de provincie. Het provinciale exotenbeleid is uitgewerkt in het Plan van aanpak invasieve exoten dat in 2020 is vastgesteld ([hierna Plan van aanpak](#)) door Gedeputeerde Staten. Het Plan van aanpak geldt voor de periode 2020-2027.

Op 3 november 2023 hebben de Provinciale Staten een motie ([M140-2023](#)) aangenomen om het bestaande exotenbeleid (het Plan van aanpak invasieve exoten) tussentijds te evalueren en herzien. Naast deze motie zijn er ook andere ontwikkelingen die aanleiding vormen voor een herziening van het exotenbeleid. Zo zijn in 2024 eenmalig middelen gereserveerd voor de aanpak van invasieve exoten in de Perspectiefnota 2025 en spelen er landelijke ontwikkelingen zoals het recent gepubliceerde interprovinciaal ambitiedocument voor de aanpak van invasieve exoten en het door het rijk nog op te stellen landelijk aanvalsplan invasieve exoten.

Datum

25 februari 2025

Documentnummer

Programma

Natuur

BR

BR

De [tussenevaluatie](#) van het Plan van aanpak is op 15 oktober 2024 door Gedeputeerde Staten vastgesteld en middels een [Statenmededeling](#) gedeeld met uw Staten. Uit de tussenevaluatie volgden verschillende aanbevelingen voor de herziening van het provinciale exotenbeleid.

Op 5 november 2024 hebben Provinciale Staten een verzoek ingediend voor een oordeelsvormende themabijeenkomst om in gesprek te gaan over de tussenevaluatie en in het bijzonder de aanpak van de Aziatische hoornaar. Deze themabijeenkomst [is voorzien opvindt plaats op](#) 14 maart 2025.

Om uw Staten zo goed mogelijk mee te nemen in de laatste ontwikkelingen in het exotendossier, kiezen Gedeputeerde Staten ervoor om de [conceptversie](#) van het herziene Plan van aanpak invasieve exoten met u te delen. Op deze wijze kunnen uw Staten kennismaken van de wijze waarop de bevindingen van de tussenevaluatie worden verwerkt in de herziening. Het betreft een conceptversie die gelijktijdig wordt gedeeld met externe partners en belanghebbenden voor een terugkoppeling. Reacties op het conceptplan worden meegenomen in de definitieve herziening van het exotenbeleid.

Bevoegdheid

BR

Rollen en belangen

Het Rijk heeft in 2018 de verantwoordelijkheid voor de aanpak van de meeste soorten die zijn opgenomen op de Europese unielijst (hierna Unielijst) voor invasieve soorten overgedragen aan de provincies. De provincies dienen de aangewezen soorten actief te verwijderen of te beheersen. De provinciale verantwoordelijkheid bestaat onder andere uit het uitwerken van een beleidsaanpak. De provincie Noord-Brabant is daarmee ontwikkelaar en uitvoerder van beleid.

Kernboodschap

BR

5.1.2.e

Commented 5.1.2.e: voorzien op 14 maart 2025.

BR

BR

1. *De prioritering in de aanpak van invasieve uitheemse soorten blijft ongewijzigd ten opzichte van het Plan van aanpak 2020.*

In de aanpak van invasieve exoten wordt een onderscheid gemaakt tussen soorten van de unielijst met een eliminatieopgave en (wijdverspreide) soorten met een beheersopgave. Daarnaast kan de provincie [in haar beleid](#) invasieve uitheemse soorten aanwijzen die niet zijn opgenomen in de unielijst, maar die wel schade toebrengen aan de natuur (Brabantse Zorgsoorten).

De aanpak van unielijstsoorten met een (strikte) eliminatieopgave heeft een hogere prioriteit dan de aanpak van wijdverspreide unielijstsoorten met een beheersopgave en Brabantse zorgsoorten. Voorkomen is beter dan genezen, ook als het om de vestiging van invasieve uitheemse soorten gaat. Het vroegtijdig opsporen en bestrijden van invasieve exoten is goedkoper en zorgt voor minder schade aan de biodiversiteit dan het bestrijden of beheersen van wijdverspreide soorten. Om die reden heeft het uitroeien van soorten die zich nog niet of slechts beperkt hebben gevestigd de hoogste prioriteit.

Daar waar wijdverspreide unielijstsoorten en Brabantse zorgsoorten Natura 2000-gebieden bedreigen, worden ze aangepakt binnen de vigerende beheerplannen. Wijdverspreide unielijstsoorten en Brabantse zorgsoorten buiten Natura 2000-gebied worden gezamenlijk met partners aangepakt waarbij de provincie handelt vanuit haar biodiversiteitsbelang (zie kernboodschap 2).

2. *Het belang van biodiversiteit staat voorop bij de uitvoering van het provinciale exotenbeleid. Andere partijen hebben vanuit hun eigen belang of wettelijke taak een medeverantwoordelijkheid in de aanpak van invasieve uitheemse soorten.*

Datum

25 februari 2025

Documentnummer

BR

5.1.2.e

5.1.2.e

BR

BR

BR

3. *De mate waarin het exotenbeleid kan worden uitgevoerd is afhankelijk van de beschikbare financiering. De eenmalig beschikbaar gestelde middelen uit de Perspectiefnota 2025 vormen de basis van het herziene Plan van aanpak en worden gedurende de resterende looptijd van het Plan van aanpak (2027) besteed aan het bijwerken van achterstallig werk.*

BR

BR

BR

Om deze reden worden de middelen uit de Perspectiefnota voornamelijk ingezet op de aanpak van Unielijstsoorten met een eliminatieopgave. Het betreft een inhaalslag ten aanzien van snelle eliminatie (opstellen van draaiboeken) en de bestrijding van kleine populaties die reeds aanwezig zijn in Noord-Brabant. Het gaat om veelal eenmalige kosten zoals het opstellen van draaiboeken en het uitroeien van enkele lokale populaties.

BR

4. *Voor de aanpak van de Aziatische hoornaar geldt 2025 als transitiejaar waarin de provinciale inzet wordt afgebouwd en wordt Aziatische hoornaar wordt in 2025 nog zoveel als mogelijk bestreden door de Provincie. Parallel aan de bestrijding van de Aziatische hoornaar zal in 2025 worden gewerkt aan een gezamenlijke aanpak waarbij belanghebbenden vanuit hun eigen verantwoordelijkheid een actieve rol vervullen.*

De provincies hebben de taak om de Aziatische hoornaar te beheersen en waar redelijkerwijs mogelijk te bestrijden vanuit het provinciale biodiversiteitsbelang. In de afgelopen jaren heeft de provincie het voortouw genomen bij de bestrijding van deze soort, maar deze aanpak is niet meer haalbaar met het oog op door de huidige aantalsontwikkelingen. Het geheel uitroeien van de soort is geen realistische optie meer. Daarom gaat de provincie met belanghebbenden zoals gemeenten en imkerverenigingen een gezamenlijke aanpak formuleren waarin de partijen elk hun rol en medeverantwoordelijkheid kunnen nemen.

De provinciale bestrijding van de Aziatische hoornaar in 2025 vindt plaatsgebeurt binnen het lopende raamcontract dat de provincie heeft met een gespecialiseerde bestrijder. Voor het opzetten van een gezamenlijke aanpak en bestrijding van nesten na 2025 reserveert de provincie circa € 40.000- per jaar. De bestrijding van nesten door de provincie zal na 2025 gericht zijn op provinciale gronden en gebieden waar de aanwezigheid van de Aziatische hoornaar de grootste gevolgen heeft voor de biodiversiteit. Hier handelt de provincie zowel vanuit haar biodiversiteitsbelang als vanuit haar andere verantwoordelijkheden als grondeigenaar en wegbeheerder.

Consequenties

1. *Het exotenbeleid is geactualiseerd op basis van nieuwe wettelijke kaders- en sluit aan op (lopende) landelijke ontwikkelingen ten aanzien van de aanpak van invasieve exoten.*

5.2.1

5.1.2.e

Commented 5.1.2.e : Gelet op onderstaande opmerking van 5.1.2.e zou ik hiervan iets maken in de zin van: "voor de aanpak van de Aziatische hoornaar geldt 2025 als een transitiejaar met afbouw provinciale inzet en opbouw inzet derden."

5.2.1

5.1.2.e

5.1.2.e

5.1.1.c

De herziening van het Plan van aanpak geeft een actueel beeld van de huidige wettelijke kaders waarbinnen het exotenbeleid wordt uitgevoerd. Ook is aangesloten bij het interprovinciale ambitiedocument en actualisaties van de Europese unielijst.

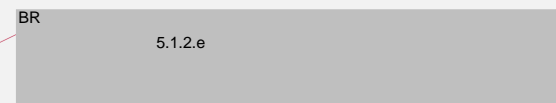
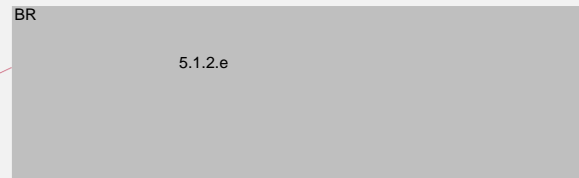
2. *Partners en belanghebbenden zullen vaker op hun medeverantwoordelijkheid worden gewezen in de aanpak van invasieve exoten.*

3. *De eenmalig vrijgemaakte middelen beschikbaar gesteld uit bij de Perspectiefnota 2025 zijn voldoende om achterstallig onderhoud werk ten aanzien van soorten met een eliminatieopgave weg te werken. De aanpak van wijdverspreide unielijstsoorten en Brabantse zorgsoorten blijft afhankelijk van (structureel) beschikbare middelen. De provincie gaat in IPO-verband in gesprek met het Rijk over het beschikbaar maken van structurele middelen.*

Datum
25 februari 2025
Documentnummer

BR

Datum

25 februari 2025

Documentnummer

BR

5.1.2.e

5.1.2.e

Europese en internationale zaken

Vanuit de Europese verordening [Nr. 1143/2014](#) betreffende de preventie en beheersing van de introductie en verspreiding van invasieve uitheemse soorten die is vertaald in de Omgevingswet, heeft de provincie de verplichting om invasieve exoten zoveel mogelijk terug te brengen.

Vanuit de Europese Habitatrictlijn en Vogelrichtlijn, die zijn vertaald in de Omgevingswet heeft de provincie de verplichting om de natuurkwaliteit te beschermen, te versterken en te verbeteren.

BR

Communicatie

Voor de conceptherziening is afgestemd met *interne belanghebbenden* zoals programma Mobiliteit en Majeure Projecten en Ontwikkelbedrijf. *Externe partijen* worden gelijktijdig met de Provinciale Staten geïnformeerd over de conceptherziening. Onze partners zullen worden actief worden benaderd en geïnformeerd via de bestaande overlegstructuren en andere kanalen die de provincie tot haar beschikking heeft. Daar waar relevant, zal input worden gevraagd van de betrokken partners zoals terreinbeherende organisaties, waterschappen en gemeentes.

PM stukje t.a.v. Aziatische hoornaar toevoegen?

Vervolg

De komende periode zal wordt de conceptherziening worden gedeeld met externe partijen. De input van deze partijen zal worden verwerkt in de definitieve versie van de herziening van het Plan van aanpak.

Gedeputeerde Staten blijven Provinciale Staten informeren over de herziening

van het exotenbeleid en de stappen die daarin gezet worden.
Naar verwachting is de definitieve versie van het Plan van aanpak invasieve
exoten voor het zomerreces gereed.

PM stukje t.a.v. Aziatische hoornaar toevoegen?

Bijlagen

1. Conceptherziening Plan van aanpak invasieve exoten Noord-Brabant

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant,

de voorzitter,

de secretaris,

I.R. Adema

drs. G.H.E. Derks MPA

Datum

25 februari 2025

Documentnummer

BR

5.1.2.e

5.1.2.e

5.1.2.e

5.1.2.e